

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

حسابداری صنعتی

شاخه‌ی: کاردانش

زمینه: خدمات

گروه تحصیلی: مالی و اداری

زیرگروه: امور مالی

رشته‌های مهارتی: حسابداری مالی

کد رایانه‌ای رشته‌های مهارتی: ۶۱۷۲

نام استاندارد مهارتی مبنا: حسابداری صنعتی

کد استاندارد مبنا: ۱-۱۰/۱۲/۲/۳

شماره‌ی درس: ۰۵۲۴ - ۰۵۲۵

عشقی، ابوالقاسم

حسابداری صنعتی، شاخه کاردانش، زمینه خدمات - گروه تحصیلی مالی

و اداری / مؤلف ابوالقاسم عشقی - تهران، جاریان، ۱۳۹۰

ص ۲۶۳

۶۵۷/۴۲
ح ۴۶۳۴/
۱۳۹۰

۱. حسابداری قیمت تمام شده، الف. عنوان

همکاران محترم:

پیشنهادها و نظرهای خود را درباره ی محتوای این کتاب راهنما به نشانی:

تهران - صندوق پستی شماره ی ۴۸۷۴/۱۵ دفتر برنامه ریزی و تألیف

آموزش های فنی و حرفه ای و کار دانش ارسال فرمایند.

tvoccd@roshd.ir

پست الکترونیکی

www.tvoccd.medu.ir

آدرس سایت

وزارت آموزش و پرورش

سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

برنامه ریزی محتوا و نظارت بر تدوین: دفتر برنامه ریزی و تألیف آموزش های فنی و حرفه ای و کار دانش

نام و کد کتاب: حسابداری صنعتی -

مؤلف: ابوالقاسم عشقی

ویراستار ادبی: پروین ترابی

صفحه آرا: نسرين اصغری - سید دانیال تقوی اهرمی

طراح جلد: نسرين اصغری

اعضای کمیسیون رشته ی حسابداری: راضیه احسانی - ناهید مؤذن زاده - کبری نورشاهی

نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل چاپ و توزیع کتاب های درسی ایران

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب سایت www.chap.sch.ir

ناشر: انتشارات جاریان

تهران - خیابان آب شناسان - خیابان شهید حاجی خیابانی - کوچه دهم - پلاک ۲۳

تلفن: ۴۴۳۰۳۷۹۲

چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی

ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده ی مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (دار و پخش) - تلفن: ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰،

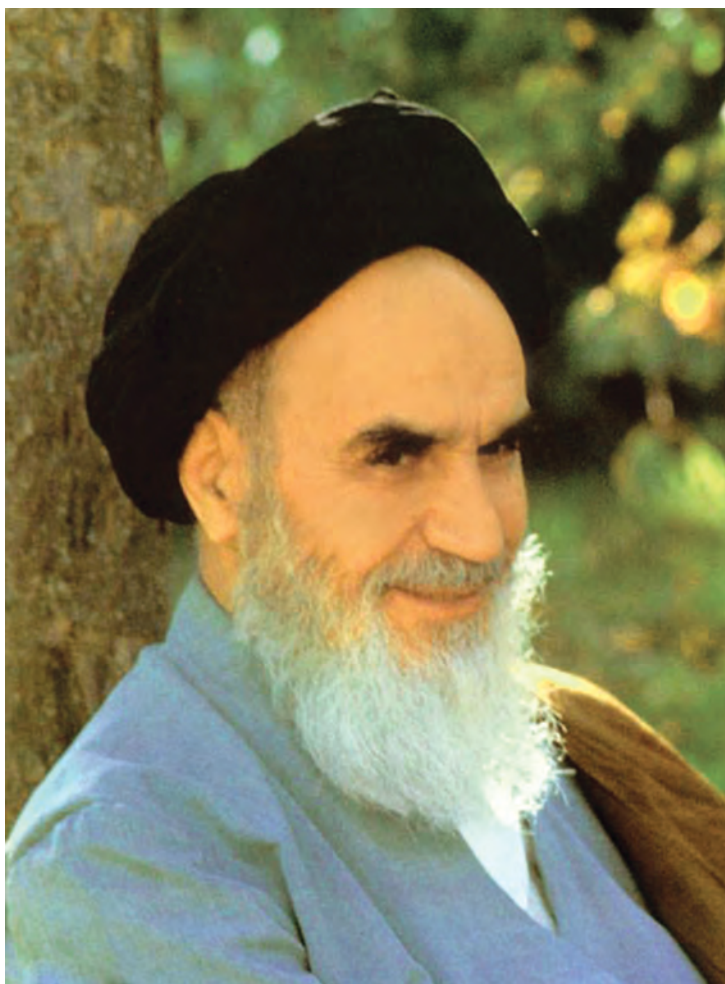
صندوق پستی: ۱۳۴۴/۶۸۴

سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ دوم ۱۳۹۱

کلیه ی حقوق مربوطه به تألیف، نشر و تجدید چاپ این اثر متعلق به سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی است.

حق چاپ محفوظ است

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۱۹۸۷-۵ ISBN: 978-964-05-1987-5

شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آیید و احتیاجات کشور خودتان را برآورده سازید، از نیروی انسانی ایمانی خودتان غافل نباشید و از اتکای به اجانب پرهیزید.

امام خمینی « قدس سره الشریف »

۱۹	۲-۴- طبقه بندی هزینه ها باتوجه به تغییر حجم تولید	I	مقدمه مؤلف
۱۹	۲-۴-۱- هزینه های ثابت	II	مقدمه ناشر
۲۰	۲-۴-۲- هزینه های متغیر	۱	فصل اول
۲۱	۲-۴-۳- هزینه های نیمه متغیر	۲	۱- شناخت حسابداری صنعتی
۲۱	۲-۵- تهیه و تنظیم گزارش درموسسات تولیدی	۲	۱-۱- آشنائی مقدماتی بامفاهیم حسابداری صنعتی
۲۲	۲-۵-۱- گزارشهای درون سازمانی	۳	۱-۲- تعریف حسابداری صنعتی
۲۸	۲-۵-۲- گزارشهای برون سازمانی	۴	۱-۳- اهمیت حسابداری بهای تمام شده
۳۵	پرسش ها و سؤالات ، تست ها و مسائل فصل ۲	۴	۱-۴- وظایف حسابداری صنعتی
۴۲	فصل سوم	۴	۱-۵- کاربرد حسابداری بهای تمام شده
۴۳	۳- کنترل مواد	۵	۱-۶- اصطلاحات متداول درحسابداری بهای تمام شده
۴۳	۳-۱- ماهیت حساب مواد	۵	۱-۶-۱- هزینه یابی
۴۳	۳-۲- طبقه بندی مواد	۵	۱-۶-۲- تولید
۴۳	۳-۲-۱- مواد مستقیم	۵	۱-۶-۳- عوامل بهای تمام شده
۴۴	۳-۲-۲- مواد غیر مستقیم	۵	۱-۶-۴- کالای ساخته شده
۴۴	۳-۳- تهیه و کنترل مواد	۵	۱-۶-۵- کالای در جریان ساخت
۴۴	۳-۴- مدیریت واحد برای مواد	۶	۱-۷- جایگاه حسابداری بهای تمام شده
۴۵	۳-۵- دوایر کنترل کننده مواد	۶	۱-۸- عوامل بهای تمام شده
۴۵	۳-۵-۱- دایره خرید (دایره تدارکات)	۶	۱-۸-۱- مواد اولیه
۴۵	۳-۵-۲- دایره بازرسی و کنترل کیفیت	۶	۱-۸-۲- دستمزد
۴۶	۳-۵-۳- دایره انبار	۷	۱-۹- حساب کالای در جریان ساخت
۵۹	۳-۵-۴- دایره حسابداری مواد	۱۱	پرسش ها و تست های فصل ۱
۶۹	۳-۶- روشهای ارزیابی موجودی مواد	۱۴	فصل دوم
۷۰	۳-۶-۱- روش اولین صادره از اولین وارده (FIFO)	۱۵	۲- طبقه بندی عوامل هزینه (عوامل بهای تمام شده)
۷۴	۳-۶-۲- ارزیابی به روش اولین صادره از آخرین وارده (LIFO)	۱۵	۲-۱- لزوم طبقه بندی هزینه ها
۷۷	۳-۶-۳- ارزیابی به روش میانگین	۱۵	۲-۲- طبقه بندی طبیعی هزینه
۸۰	سؤالات، تست ها و مسایل فصل (۳)	۱۶	۲-۳- طبقه بندی هزینه ها براساس ارتباط آنها باتولید محصول
۹۵	فصل چهارم- کنترل حقوق و دستمزد	۱۷	۲-۳-۱- هزینه های مستقیم
۹۶	۴- کنترل حقوق و دستمزد	۱۸	۲-۳-۲- هزینه های غیرمستقیم تولید

۱۴۱	۵-۱- مفهوم هزینه سربار	۹۶	۴-۱- دواير وادارات كنترل كننده حقوق ودستمزد
۱۴۲	۵-۲- پيش بينی هزینه های سربار	۹۷	۴-۱-۱- دایره کارگزینی
۱۴۲	۵-۲-۱- نامعلوم بودن مبلغ بسیاری از هزینه‌های واقعی تا پایان دوره مالی	۹۷	۴-۱-۲- دایره حضور و غیاب
۱۴۲	۵-۲-۲- تفاوت تعداد با مقدار تولید واقعی با تعداد یا مقدار تولید برنامه ریزی شده در ابتدای دوره	۹۷	۴-۱-۳- دایره ثبت اوقات کار
۱۴۳	۵-۲-۳- بوجود آوردن انگیزه مقایسه در مدیران	۹۹	۴-۱-۴- دایره زمان سنجی
۱۴۳	۵-۳-۱- سر بار مستقیم و سر بار غیر مستقیم	۹۹	۴-۱-۵- دایره برنامه ریزی تولید
۱۴۵	۵-۴- هزینه های واقعی سر بار	۱۰۰	۴-۱-۶- دایره حسابداری حقوق و دستمزد
۱۴۶	۵-۵- شناسائی و جمع آوری اقلام مربوط به هزینه های سر بار	۱۰۰	۴-۱-۷- دایره حسابداری صنعتی) حسابداری بهای تمام شده (
۱۴۶	۵-۶- ارتباط هزینه های سر بار با مراکز هزینه	۱۰۰	۴-۲- اطلاعات لازم جهت محاسبه حقوق ودستمزد
۱۴۶	۵-۶-۱- مراکز یا دواير تولیدی	۱۰۱	۴-۲-۱- حقوق پایه
۱۴۷	۵-۶-۲- دواير خدماتی	۱۰۱	۴-۲-۲- ساعت کار عادی
۱۴۷	۵-۷- تسهیم هزینه های سر بار	۱۰۱	۴-۲-۳- ساعات کار اضافی
۱۴۹	۵-۸- تسهیم اولیه	۱۰۷	۴-۲-۶- پاداش
۱۵۴	۵-۹- تسهیم ثانویه	۱۰۹	۴-۲-۷- طرحهای تشویقی دستمزد
۱۵۵	۵-۱۰- روشهای تسهیم ثانویه	۱۱۵	۴-۲-۸- اوقات تلف شده
۱۵۵	۵-۱۰-۱- تسهیم ثانویه به روش مستقیم	۱۱۷	۴-۲-۹- کارآموزی:
۱۵۵	۵-۱۰-۲- تسهیم ثانویه به روش یکطرفه	۱۱۷	۴-۳- تنظیم لیست حقوق و دستمزد
۱۵۵	۵-۱۰-۳- تسهیم ثانویه به روش دوطرفه (متقابل)	۱۱۹	۴-۴- کسور حقوق و دستمزد:
۱۵۹	۵-۱۱-۱- نرخ جذب سر بار	۱۱۹	۴-۴-۱- مالیات بر حقوق و دستمزد
۱۶۰	۵-۱۱-۲- محاسبه نرخ جذب سر بار بر مبنای ساعت کار مستقیم	۱۱۹	۴-۴-۲- حق بیمه های اجتماعی
۱۶۱	۵-۱۱-۳- محاسبه سر بار ساخت جذب شده :	۱۲۰	۴-۴-۳- حق بیمه بیکاری :
۱۶۲	۵-۱۲- ثبت هزینه های سر بار:	۱۲۰	۴-۴-۴- صندوق اجرا (اجرائیات)
۱۶۲	۵-۱۲-۱- ثبت سر بار ساخت جذب شده	۱۲۱	۴-۵-۱- ثبت لیست حقوق و دستمزد در دفتر روزنامه
۱۶۳	۵-۱۲- ثبت هزینه های واقعی سر بار	۱۲۲	۴-۵-۲- ثبت تسهیم هزینه حقوق ودستمزد:
۱۶۵	۵-۱۳- محاسبه کسر یا اضافه سر بار جذب شده	۱۲۹	سؤالات، تستها و مسایل فصل (۴)
		۱۴۰	فصل پنجم
		۱۴۱	۵- کنترل هزینه های سر بار

۲۱۷	۷-۳-۳- ثبت سربرار ساخت
۲۱۸	۷-۳-۴- ثبت قیمت تمام شده واحدهای تکمیل شده یک مرحله
۲۱۸	۷-۳-۵- ثبت حسابداری کالاهای فروش رفته
۲۱۹	۷-۴- گزارش هزینه تولید
۲۱۹	۷-۴-۱- هزینه های قابل تخصیص
۲۱۹	۷-۴-۲- تخصیص هزینه ها
۲۲۴	۷- ضایعات
۲۲۵	۷-۶- واحدهای معیوب و ناقص
۲۲۵	۷-۷- محاسبه بهای تمام شده ضایعات:
۲۲۶	۷-۷-۱- نقطه بازرسی
۲۲۸	۷-۷-۲- بهای تمام شده ضایعات عادی :
۲۳۰	۷-۷-۳- ارزش ضایعات :
۲۳۰	۷-۷-۴- محاسبه بهای تمام شده ضایعات غیرعادی
۲۳۱	۷-۸- ثبت های حسابداری مربوط به ضایعات
۲۵۰	سؤالات، تستها و مسایل فصل (۷)
۲۶۳	منابع و مآخذ

۱۶۸	سؤالات، تستها و مسایل فصل (۵)
۱۷۸	فصل ششم
۱۷۹	۶- هزینه یابی سفارشات
۱۸۱	۶-۳- روشهای هزینه یابی
۱۸۱	۶-۳-۱- روش هزینه یابی واقعی
۱۸۱	۶-۳-۲- روش هزینه یابی نرمال
۱۸۱	۶-۳-۳- روش هزینه یابی استاندارد
۱۸۲	۶-۴- کارت هزینه سفارش
۱۸۲	۶-۵- اسناد ومدارک لازم در هزینه یابی سفارش کار :
۱۸۲	۶-۶- ثبت های حسابداری هزینه یابی سفارشات با استفاده از روش هزینه یابی نرمال
۱۸۳	۶-۵-۱- ثبت خرید مواد اولیه مستقیم
۱۸۳	۶-۵-۲- ثبت مواد غیرمستقیم
۱۸۴	۶-۵-۴- ثبت دستمزد
۱۸۵	۶-۵-۵- ثبت هزینه های مستقیم واقعی
۱۸۶	۶-۵-۶- ثبت سربراساخت جذب شده:
۱۸۶	۶-۵-۷- ثبت بهای تمام شده سفارشات ساخته شده
۱۸۷	۶-۵-۸- ثبت بهای تمام شده سفارشات فروش رفته
۱۸۷	۶-۵-۹- ثبت بهای فروش سفارشات
۱۸۷	۶-۶- محاسبه کسریا اضافه جذب سربرار
۲۰۱	سؤالات، تستها و مسایل فصل (۶)

۲۱۱	فصل ۷
۲۱۲	۷- سیستم هزینه یابی مرحله ای
۲۱۳	۷-۱- تهیه گزارش معادل آحاد و گزارش هزینه تولید
۲۱۳	۷-۲- تهیه گزارش معادل آحاد تکمیل شده :
۲۱۶	۷-۳- ثبت های حسابداری در هزینه یابی مرحله ای
۲۱۶	۷-۳-۱- ثبت مواد مستقیم صادره به تولید
۲۱۷	۷-۳-۲- ثبت دستمزد مستقیم

مقدمه

خداوند سبحان را سپاس می گذارم که فرصتی دیگری را فراهم ساخت تا بتوانم با تالیف کتاب درسی "حسابداری صنعتی مقدماتی" تجربیات آموزشی چهل ساله ی خود را به جامعه فرهنگی کشور عرضه نمایم، تا هنرآموزان و هنرجویان رشته حسابداری، شاخه ی کاردانش بتوانند از مزایای آن بهره مند شوند.

دنیائی که ما در آن زندگی می کنیم و دورانی که در آن به سر می بریم، به طور عمیقی به آموزش مهارت ها، یادگیری مفاهیم و خلاقیت ها وابسته است، از همین رو هنرآموزان عزیز رشته ی حسابداری بایستی بتوانند با استفاده از ایده های جدید و مهارت های کلیدی مورد نیاز "حسابداری صنعتی" را در قالبی جدید به دانش آموزان منتقل نمایند. تا آنها بتوانند علاوه بردانش های نظری، مهارت های لازم را نیز فرا گرفته و در مشاغل وابسته به کار گیرند.

امروزه مدیران کارخانجات صنعتی، نیازمند در اختیار داشتن گزارشات دقیق و صحیحی از عوامل هزینه هاستند تا در تصمیم گیری ها برای افزایش یا کاهش تولید و در سایر موارد مرتبط آنها را به کار گیرند که متأسفانه این امر در واحدهای صنعتی و تولیدی به طور سیستماتیک استفاده نمی شود و مسئولین واحدها کمتر از دانش حسابداری صنعتی بهره می گیرند.

باتوجه به تجربیات عملی و نظری، ضرورت مطالعه ی دقیق فصول این کتاب را به هنرجویان عزیز توصیه می نمایم و توجه عمیق آنان را به فراگیری هرچه بیشتر مفاهیم آن یادآور می شوم، تا هنرجویان عزیز با تلاش بیشتر و با فراگیری مهارت ها، زحمات ارزشمند اساتید خود را پاس داشته و با حل تمرین ها، پرسش ها و آزمون های کتاب دانش خود را توسعه بخشند.

امیدوارم که کتاب حاضر، خدمتی هر چند ناچیز برای آینده سازان این مرزوبوم باشد و چراغ راهی باشد تا آنها بتوانند در مواقع لزوم از روشنائی های آن بهره گیرند.

در خاتمه لازم می دانم که از زحمات سرکارخانم نورشاهی کارشناس محترم رشته ی حسابداری دفتر برنامه ریزی و تالیف آموزشهای فنی و حرفه ای و کاردانش به خاطر مقابله ی متون و چاپ سپاری کتاب حسابداری صنعتی، صمیمانه قدردانی و تشکر نموده و توفیق روز افزون ایشان را از درگاه احدیت آرزو دارم.

امروزه حسابداری صنعتی^۱ از جمله زیرشاخه های تخصصی رشته ی حسابداری است که به وسعت فراوان در کارخانجات صنعتی و تولیدی و شرکت های معتبر داخلی و بین المللی بکار گرفته می شود و استفاده صحیح از این علم قطعاً می تواند در به روز آوری^۲ هزینه - فایده^۳ نقش ارزنده ای را ایفاء نماید.

علیرغم پیشرفت های چشمگیر^۴ حسابداری صنعتی^۵ در جوامع مختلف، متأسفانه این علم هنوز جایگاه واقعی خود را در میهن عزیز اسلامیمان به دست نیاورده است و آموزشهای مهارتی شاخه کاردانش می تواند در بکارگیری و توسعه این علم بسیار موثر افتد.

انتشارات جاریان^۶ در راستای واگذاری قسمتی از وظایف سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی به بخش خصوصی، و با همکاری همه جانبه و بی دریغ دفتر برنامه ریزی و تالیف آموزشهای فنی و حرفه ای و کاردانش، این توفیق را یافته است که در زمره ناشرین کتاب های درسی تخصصی (مهارتی) قرار گیرد و تالیف کتاب^۷ حسابداری صنعتی مقدماتی^۸ را عهده دار شود.

کتاب حاضر براساس سرفصل های مصوب و اهداف منتخب با زبانی ساده و گویا تألیف شده است تا مجموعه ای از اطلاعات مورد نیاز هنرآموزان و هنرجویان را با ساختاری منظم به فراگیران هدیه نماید. در فرآیند تألیف همواره سعی ناشرین آن بوده است که کتابی مناسب برای هنرجویان شاخه ی کاردانش تهیه شود تا بتوانند به نیازهای آموزشی و درسی خود دست یافته و زمینه های تعالی علمی و مهارتی را برای آنان فراهم آورد.

تقاضا داریم استاتید صاحب نظر و هنرآموزان عزیز سراسر کشور با ارایه رهنمودهای سازنده و پیشنهادهای ارزنده ما را در بهبود کیفی کتاب و مسیری که برگزیده ایم یاور و رهنمون باشند. در این صورت اهداف آموزشی کتاب بیش از پیش تحقق می یابد و روز به روز به مراحل واقعی خود نزدیک ترمی شود. از خداوند متعال برای همه ی منادیان علم، توفیق روز افزون آرزو مندیم.

انتشارات جاریان

خرداد ماه ۱۳۹۰